

ODDĚLENÍ
SPRÁVA CHKO BROUMOVSKO
Ledhujská 59
549 54 Police nad Metují
tel.: +420 491 549 020 – 33
e-mail: broumovsko@nature.cz
http://www.nature.cz
IDDS: kpddyvy

Dle rozdělovníku

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: 01584VC18

VYŘIZUJE: Němeček

DATUM: 6.4.2018

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „Agentura“), jako orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 75 odst. 1 písm. e) a ust. § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. ve smyslu § 44b, o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), oznamuje podle § 173 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY Č. 1/2018,

kterým souhlasí s prováděním horolezecké činnosti ve vyznačených terénech na území přírodní rezervace Křížová cesta na pozemkové parcele č. 523/1 v k.ú. Dolní Adršpach v CHKO Broumovsko.

Článek 1 Předmět úpravy

(1) Chráněná krajinná oblast Broumovsko (dále jen CHKO) byla vyhlášena vyhláškou Ministerstva životního prostředí č. 157/1992 Sb., o zřízení CHKO Broumovsko. Dle ust. § 4, odst. 1, písm. d) této vyhlášky je zakázáno na celém území CHKO provádět horolezeckou činnost. Dle ust. § 90 odst. 15 zákona se činnosti zakázané bližšími ochrannými podmínkami uvedenými v právních předpisech, kterými byly vyhlášeny CHKO, nadále považují za činnosti vázané na souhlas orgánu ochrany přírody podle § 44 odst. 3 zákona.

(2) Agentura tímto opatřením obecné povahy souhlasí s prováděním horolezecké činnosti v horolezeckých terénech vyznačených v souladu s nařízením Správy chráněné krajinné oblasti Broumovsko č. 7/2008 ze dne 30.12.2008, kterým byla zřízena přírodní rezervace Křížová cesta.

(3) Ve vyznačených terénech se povoluje horolezecká činnost, za podmínek stanovených tímto opatřením.

(4) Horolezeckou činností je míněno sportovní lezení zejména s lanem, s případným využitím fixních a vyjímatelných jisticích prostředků.

Článek 2 Podmínky souhlasu

(1) Od 1.7. do 31.12. je horolezecká činnost povolena v jižní části Zdoňovského oblouku, včetně věží Maják a Olymp. Spojnice těchto věží tvoří severní hranici této podoblasti. Na jihu tato oblast sousedí s oblastí specifikovanou v následujícím odstavci.

(2) Celoročně je horolezecká činnost povolena v sektorech Jižní věže, Křížový hřeben a na jižním okraji Zdoňovského oblouku, který je tvořen věžemi Bezzubá, Borová, Tučňák, Eskymák, Eskymačka. Spojnice těchto věží tvoří severní hranici této oblasti.

(3) Zákres oblastí, ve kterých je dle odst. 1 a 2 povoleno provozování horolezecké činnosti je přílohou tohoto opatření.

(4) Horolezci jsou povinni dodržovat tato pravidla a zásady chování:

- a) Horolezci se budou řídit značením v terénu umístěným Agenturou, majiteli pozemků, správci lesa a dalšími oprávněnými subjekty.
- b) Horolezci se budou chovat na lezeckých objektech a v jejich okolí šetrně, tak, aby nedocházelo k poškozování přírody, tj. zejména nebudou zasahovat do porostu na skalách a v jejich okolí, nebudou odstraňovat kameny, dřeviny, zeminu apod. z terásků a povrchu skal.
- c) Horolezci budou k přístupu ke skalám používat turistických cest a horolezeckých stezek; není-li cesta vyznačena, budou volit takový přístup ke skále, aby nedocházelo k poškozování půdního krytu a erozi.
- d) Horolezci nebudou rušit klid a zejména nebudou rušit hnízdicí ptáky, budou dbát na čistotu a pořádek. Při zjištěném zahnízdění ptáků jsou horolezci povinni přerušit výstup a informovat Agenturu, která v odůvodněných případech a pouze v rozsahu časově i plošně nezbytně nutném vyhlásí lokální uzávěru.
- e) Provozování horolezectví je povoleno pouze na suchých skalách a za denního světla, v lezecké obuvi nepoškozující povrch skal.
- f) Při provozování horolezectví je zakázáno poškozovat nebo jakkoli upravovat povrch skal (nevhodná manipulace s lanem, vysekávání chytů či stupů apod.).
- g) Při výstupu je možné používat stávající fixní jisticí prostředky a dále vyjímatelné jisticí prostředky nepoškozující skálu; použití vklíněnců, friendů apod. je zakázáno.
- h) Osazovat fixní jištění při tvorbě prvovýstupů je třeba s maximální úsporností a při volbě typu jištění je třeba respektovat místní zvyklosti. Podmínka platí i pro vratné body a ostatní zařízení (např. slaňovací a dobírací kruhy, vrcholové schránky).

Článek 3 Účinnost a platnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky a platí **do 31.12.2028**.

Článek 4 Odůvodnění

Chráněná krajinná oblast Broumovsko (dále jen CHKO) byla vyhlášena vyhláškou Ministerstva životního prostředí č. 157/1992 Sb., o zřízení CHKO Broumovsko. Dle ust. § 4, odst. 1, písm. d) této vyhlášky je zakázáno provádět na celém území CHKO provádět horolezeckou činnost. Dle ust. § 90 odst. 15 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, se nadále považují za činnosti vázané na souhlas orgánu ochrany přírody podle § 44 odst. 3 zákona. Dle ust. § 44b zákona se souhlas k činnostem vymezeným v bližších ochranných podmínkách, k nimž není třeba povolení správního orgánu podle jiného právního předpisu, vydává rozhodnutím nebo, pokud je okruh adresátů neurčitý, opatřením obecné povahy. Horolezectví je provozováno velkým počtem osob (adresátů), jejichž okruh ani nemůže být Agentuře znám. Z těchto důvodů Agentura vydává souhlas formou opatření obecné povahy a postupem v souladu s § 172 správního řádu.

Přírodní rezervace Křížová cesta byla zřízena nařízením Správy chráněné krajinné oblasti Broumovsko č. 7/2008 ze dne 30.12.2008.

Podnětem k vydání opatření byla žádost Českého horolezeckého svazu (dále jen ČHS) z 24.8.2017. ČHS navrhuje povolit horolezeckou činnost ve stejném rozsahu jako v minulém období a zavazuje se, že bude informovat lezeckou veřejnost o podmínkách souhlasu, zveřejní tyto podmínky na webu, provede značení terénů, bude udržovat horolezecká zařízení, působit na lezeckou veřejnost, udržovat horolezecké cesty proti erozi a sesuvu, zajišťovat úklid odpadu v horolezeckých terénech a informovat Agenturu o nahlášených prvovýstupech.

Horolezectví je zájmem poměrně velké skupiny osob. ČHS má dle informace zveřejněné na svých webových stránkách více jak 18 000 členů. Horolezectví pozitivně působí na utváření vztahu člověka (lezce) k přírodě, dané nejen pobytem v přírodě, ale v případě horolezení i přímou závislostí úspěšnosti lezeckého výkonu na znalosti přírodních poměrů.

Agentura monitorovala vliv horolezectví na předměty ochrany přírodní rezervace Křížová cesta. V roce 2014 byly nově vystrojeny jištění cesty v nepovoleném terénu na severní stěně Zdoňovského oblouku v blízkosti hnízdiště sokola. Lokálně se objevují v okolí nejvíce navštěvovaných věží terény ohrožené erozí. Místy je v blízkosti skal vyřezáváno přirozené zmlazení dřevin. Doprovodnými negativními jevy souvisejícími s rekreačním a sportovním využíváním území jsou nápisy na skalách a ohniště. Dokumentace stavu věže Maják prokázala pomístní poškození skalního povrchu v plochách horolezeckých cest. Poškození je patrné při detailním průzkumu (slanění) či v dolních partiích při příchodu k věži a to na vzdálenost do desítek metrů. Z dálkových pohledů od desítek metrů a dál lze předpokládat, že estetický dojem není ničím narušen, ani barevnými změnami.¹

Důvodem zvláštní ochrany území je reliéf vyvinutý na kvádrových pískovcových svrchní křídly, zahrnující geomorfologicky významné útvary, především skalní věže, soutěsky a jeskyně, a přírodě blízký ekosystém borů se specifickými rostlinnými i živočišnými lesními a skalními společenstvy. Uvedené negativní vlivy mají lokální charakter, neohrožují předměty ochrany na celém území a lze jim vhodnými podmínkami pro provozování horolezectví předcházet. Platí to i pro předměty ochrany ptáčích oblastí Broumovsko, kterými jsou sokol stěhovavý a výr velký. Respektování zákazu horolezecké činnosti a vstupu veřejnosti v oblasti Zdoňovského oblouku jsou podmínkou úspěšného hnízdění sokolů v jeho severní stěně. Důvodem k regulaci horolezecké činnosti vhodnými podmínkami je i obecná ochrana ptáků. Příkladem je operativní uzávěra okolí věže Křížový král s hnízdní dutinou puštíka obecného v roce 2016, kdy bylo prokázáno úspěšné vyvedení tří mláďat.

K zajištění předmětů ochrany přírodní rezervace Křížová cesta stanovila Agentura následující podmínky uvedené v článku 2 návrhu opatření obecné povahy.

Podmínky č. 1, 2 a 3 rozdělují území na jižní část, kde je horolezectví povoleno celoročně, menší část, kde je povoleno od 1.7., a severní část, kde je zakázán přístup veřejnosti a horolezecká činnost. Orientační zakres těchto území je uveden v příloze. Tyto podmínky jsou stanoveny z důvodu ochrany sokola stěhovavého a výra velkého. Dalším důvodem je i ochrana dochovaného přírodě blízkého lesa s nepřístupným skalním terénem a specifickými rostlinnými a živočišnými společenstvy. Úplný zákaz přístupu a časové omezení horolezecké činnosti chrání jednak hnízdící druhy ptáků před rušením a dále erozně ohrožené písčité svahy s keříčkovou vegetací před sešlapem působeným zvýšenou návštěvností. Vstup veřejnosti do nepřístupné severní části je omezen rozhodnutím Správy CHKO Broumovsko č. j. 404/02 ze dne 14.3.2002.

Podmínkou č. 4 jsou stanovena pravidla chování v horolezeckých terénech, která slouží k ochraně dochovaného přírodního prostředí rezervace. Horolezecké terény se nachází na lesním pozemku ve správě státního podniku Lesy České republiky (dále jen LČR). Lesy v PR jsou zařazeny do kategorie lesů zvláštního určení. Z pohledu správce lesa a orgánu ochrany přírody je v území primárním veřejným zájmem ochrana přírody. Pro splnění cílů ochrany přírody je nutné, aby horolezecká veřejnost respektovala značení v terénu, jak je uvedeno **v bodu 4. a)**. Konkrétním případem značení je lokální uzávěra horolezeckých terénů z důvodu rušení hnízdících ptáků, nebo omezení vstupu z důvodu probíhající těžby rizikových stromů. Podmínka **4. b)** je stanovena k ochraně skalního reliéfu a na něj vázaných rostlinných společenstev. Nejčastěji dochází k vyřezávání dřevin rostoucích bezprostředně u skal, protože překáží pohybu lezců. Tyto zásahy zvyšují riziko eroze a mění dochované prostředí rezervace. Zvyšují oslunění skalních stěn a ovlivňují složení společenstev. Takové zásahy jsou v rozporu s cíli, pro které byla rezervace vyhlášena. Podmínka **4. c)** byla stanovena z důvodu prevence erozních jevů v území se zvýšenou návštěvností. Podmínka **4. d)** byla stanovena zejména z důvodu obecné a zvláštní ochrany ptáků hnízdících v území. Podmínka platí i obecně. Horolezci nebudou rušit klid a budou dbát na čistotu a pořádek. Zmírnění dopadů turistického a sportovního zatížení rezervace je podmínkou pro dlouhodobé provozování horolezectví v oblasti bez dopadů na předměty ochrany (např. na druhové složení společenstev rostlin a živočichů). Podmínky **4. e) až 4. h)** byly stanoveny z důvodu ochrany skalního povrchu. Dochovaný skalní reliéf je v přírodní rezervaci hlavním předmětem ochrany. Lezení na mokré skále, jistící prostředky poškozující skálu a nevhodná obuv

¹ MALÍK J. (2012): Provedení dokumentace vlivu horolezecké činnosti na reliéf ikonických pískovcových skalních útvarů Broumovska. Studie depon in Správa CHKO Broumovsko

narušují nadměrně skalní povrch, který je zpravidla tvořen pevnější povrchovou krustou. Tato „skalní kůra“ vznikla reakcí solí rozpuštěných v pískovci a následným vzlínáním spolu s kapilární vodou. Po odstranění skalní kůry jsou obnaženy měkčí části hornin, v nichž okamžitě začne působit přirozená i horolezci způsobená eroze.² Podmínka lezení za denního světla je stanovena z důvodu zajištění klidu pro živočichy po setmění.

Platnost opatření obecné povahy byla stanovena na 10 let. Desetileté období odpovídá délce platnosti plánů péče. Při obnově plánu péče se vyhodnocují dopady horolezecké činnosti na předměty ochrany v území. Vyhodnocení je podkladem pro projednání nového opatření obecné povahy. V případě, že dojde v průběhu platnosti tohoto opatření k lokálním kolizím horolezecké činnosti se zájmy ochrany přírody, lze je řešit formou operativní lokální uzávěry části terénů.

Pořádání veřejných, sportovních nebo jiných hromadných akcí je dle ustanovení § 3 písm. g) nařízením Správy CHKO Broumovsko č. 7/2008 ze dne 30.12.2008 o zřízení přírodní rezervace Křížová cesta vázáno na souhlas orgánu ochrany přírody. Proto jej podmínky tohoto opatření obecné povahy neřeší. Obecně jsou tyto akce doprovázené koncentrací většího množství lidí na jednom místě v přírodní rezervaci z důvodu rizika eroze nežádoucí. To je důvod, proč jsou vázány na souhlas orgánu ochrany přírody.

Pískovcové lezení je tradiční sportovní aktivitou s historií zasahující do devatenáctého století. S ohledem na fyzickou náročnost a především pro vysokou míru subjektivního rizika bývalo provozováno málo početnou skupinou lidí. Tato komunita si vyvinula vysokou etiku lezení i pobytu v přírodě a formulovala ji do přísných vnitřních pravidel. Především pískovcové lezení jako svébytná disciplína patří v tomto smyslu k vrcholu ve světě.³ Pískovcové lezení v této původní podobě je dlouhodobě udržitelné a může probíhat v přírodní rezervaci bez zásadního vlivu na předměty ochrany přírodní rezervace. V poslední době se projevují velké tlaky na změny filozofie lezení, etiky a vnitřních pravidel ve smyslu maximálního potlačení rizikových faktorů. To v konečném důsledku vede k dalšímu nárůstu počtu lezců, intenzity lezení a akceleraci negativního působení na přírodní prostředí. Zájmům orgánů ochrany přírody, deklarovaným i v jejich koncepčních dokumentech – plánech péče o chráněná území, je umožnit pískovcové lezení v původní podobě. Změny zajišťovacích prostředků, dojišťování výstupových cest a tvorba nových cest s velkou hustotou fixního jištění, používání magnezia a přípravků zvyšujících tření, jištění lanem shora zvyšuje sportovní a rekreační zátěž v území s negativními doprovodnými jevy na předměty ochrany.

Plné znění tohoto opatření obecné povahy bude po dobu jeho platnosti standardně zveřejněno na webových stránkách Českého horolezeckého svazu a Agentury.

Dle ust. § 50 odst. 2 zákona je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů. Agentura stanovila podmínky souhlasu tak, aby vyloučila rušení zvláště chráněných druhů živočichů, zejména ptáků.

Při dodržení podmínek uvedených ve výroku tohoto opatření se nepředpokládá zhoršení dochovaného přírodního prostředí v přírodní rezervaci Křížová cesta. Proto bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku.

Výše uvedený záměr nebude mít dle § 45i zákona významný vliv na předmět ochrany soustavy Natura 2000, a proto jej není nutno z tohoto hlediska posuzovat.

1. Vyhodnocení připomínek uplatněných k návrhu opatření obecné povahy:

Kdokoliv, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohly být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, mohl uplatnit své připomínky (§ 172 odst. 4 správního řádu). K návrhu opatření obecné povahy nebyly uplatněny žádné připomínky.

2. Rozhodnutí o uplatněných námitkách:

Do 3.4.2018 (tj. do 30 dnů ode dne zveřejnění návrhu) mohli vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, podat proti návrhu opatření obecné povahy písemné odůvodněné námitky (§ 172 odst. 5 správního řádu). K návrhu opatření obecné povahy nebyly uplatněny žádné námitky.

² <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zamereno-na-verejnost/eroze-vyvolana-nadmernou-navstevnosti-piskovcovych-skalnich-mest-pp-tiske-steny/>

³ Usměrnování vybraných sportovních a rekreačních aktivit v ZCHÚ, metodické listy AOPK ČR č. 16.2, 2/2015, Praha

Článek 5 Poučení

Podle § 173 odst. 2 správního řádu nelze proti opatření obecné povahy podat opravný prostředek. Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal. Soulad opatření obecné povahy s právními předpisy lze posoudit v přezkumném řízení.

otisk úředního razítka

Ing. Hana Heinzlová
VEDOUcí SPRÁVY

Příloha: orientační zakres vyznačených horolezeckých terénů v PR Křížová cesta

Rozdělovník:

Po dobu 15 dní zveřejní na úřední desce

- Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

Vyvěšeno: ..... (jméno, příjmení a podpis úřední osoby)

Sejmuto: ..... (jméno, příjmení a podpis úřední osoby)

- Obecní úřad Adršpach

Vyvěšeno: ..... (jméno, příjmení a podpis úřední osoby)

Sejmuto: ..... (jméno, příjmení a podpis úřední osoby)

Příloha: orientační zákres vyznačených horolezeckých terénů v PR Křížová cesta

1. Horolezectví povoleno celoročně. Oblast zahrnuje Jižní věže a Křížový hřeben s jižním okrajem Zdoňovského oblouku v Centrální rokli (věže Bezzubá, Borová, Tučňák, Eskymák, Eskymačka).
2. Horolezectví povoleno od 1.7. do 31.12. běžného roku. Oblast zahrnuje obvod Zdoňovský oblouk/Centrální rokli, Zdoňovský oblouk/Medvědí kouty a část obvodu Zdoňovský oblouk/U křížové cesty. Ze severu je oblast ohraničena spojnici věží Maják a Olymp.
3. Horolezectví zakázáno. Oblast zahrnuje obvody Zdoňovský oblouk/Žlutá výspa a části obvodů Zdoňovský oblouk/U křížové cesty, Zdoňovský oblouk/Štítové věže (severně od spojnice věží Maják a Olymp).

